

Filolozi u svim zemljama vrlo često kritiziraju stil i jezik kojim se piše u novinama predbacujući novinarima da ne pišu uvijek lijepim književnim jezikom. U obranu novinara treba spomenuti, s jedne strane, brzinu u radu koja ne dopušta mnogo stilskih dotjerivanja, a s druge strane to da i na novinarski jezik treba gledati kao na jezik jedne profesije i ocjenjivati ga po analognim kriterijima po kojima se ocjenjuje jezik ili stil drugih profesija.

Naravno, to ne znači da je novinarima dopušteno da pišu lošim, iskvarenim jezikom i da se ne drže općih pravila stila. Ali, ako eliminiramo ono što je stvarno pogrešno u novinarskom jeziku, ipak ostaje kao glavna specifičnost novinarskog stila svrsishodnost. Novine treba da budu pisane takvim stilom da se lako čitaju i još lakše razumiju. Samo se po sebi razumije da to nije niti smije biti u suprotnosti s dobrim stilom i jezikom.

Tehnika »leada«

Ne postoji nekakav jedinstveni način ili neko opće pravilo po kojem se obrađuju vijesti, ali postoji jedna vrlo raširena i danas gotovo općenito usvojena suvremena forma obrade vijesti.

U pojedinim periodima razvoja novinarstva postojali su i različiti zahtjevi u pogledu forme obrade vijesti. Općenito se može reći da su s vremenom vijesti dobivale sve kraću i sve sažetiju formu, već i zbog toga što ih je svakog dana dolazilo u redakciju sve više, tako da je ne samo selekcija morala biti stroža nego i forma kraća.

Otkako postoji novinarstvo pokušavalo se naći i neka pravila koja bi mogla korisno poslužiti obrađivačima vijesti. U prošlosti su ta pravila imala više karakter savjeta i upozorenja reporterima na što moraju naročito paziti i čega se najviše kloniti. Ukratko rezimirana ona bi ovako glasila:

- Raditi brzo, ali ne prebrzo, tako da ne dođe do grešaka koje mogu imati dalekosežne posljedice;
- u načinu obrade zadržati ozbiljnost, ali izbjeći dosadnost;
- što manje dogmatizirati;
- nastojati biti atraktivan, ali bez senzacionalizma;

- kaniti se svakog pretjeravanja, bilo da se radi o preuveličavanju, ili o umanjivanju.

Reporterima su se više ili manje držali tih načela koja su imala i suviše uopćen karakter da bi se mogla koristiti u praktičnoj obradi reporterskog materijala. Direktnu pomoć za praktični rad na obradi vijesti pružila je novinarska teorija reporterima tek u novije vrijeme.

Iako i danas postoji nekoliko škola, odnosno metoda koje se preporučuju za obradu vijesti, u novinarskoj praksi cijelog svijeta danas dominira tzv. tehnika »leada«, jer se pokazalo da ona najbolje udovoljava svim glavnim zahtjevima koji se postavljaju na vijest, tj. da vijest treba da bude zanimljiva, kratka i jasna.

Engleska riječ »lead« (čitaj: li:d) dolazi od glagola to lead (tu li:d) koji znači voditi, ali bi bilo potpuno krivo riječ »lead« prevediti s našom riječju uvod, upravo zato što vijest nema i ne treba da ima nikakav uvod. Zbog toga se među našim novinarima za taj pojam najviše udomačio termin »glava« vijesti, odnosno početak vijesti, a mnogi naši reporteri koji se služe tom tehnikom zadržali su izraz »lead« kao tehnički termin, kao što su to učinili i novinari mnogih drugih nacija.

Osnovno pravilo te tehnike glasi da ono što je u vijesti najvažnije treba da bude rečeno odmah u početku, u prvoj rečenici, po mogućnosti u jednoj rečenici, a ako to nije moguće, zato što bi rečenica ispala predugačka, onda u prve dvije ili tri rečenice koje onda zajedno sačinjavaju prvi pasus (stav) odnosno »lead« vijesti.

Tehnika »leada« proizašla je iz iskustva. Pokazalo se da najveći efekt kod čitalačke publike postižu vijesti koje su tako konstruirane da se čitaocu odmah u početku saopći ono što je najvažnije u događaju koji se u vijesti iznosi. Današnjem se čitaocu žuri i on želi da novine pročita što brže, da u što kraćem vremenu sazna ono što je u novinama najvažnije, da za minimum vremena dobije maksimum informacija.

Tehnika leada savršeno omogućava da se udovolji tom zahtjevu. Čitalac već iz prve rečenice, a u krajnjem slučaju iz prvog pasusa, doznaje o čemu se u vijesti radi. Ako ima vremena, ili je naročito zainteresiran, a to je onda ako vijest spada u uži krug njegovog interesa, pro-

čitat će vijest do kraja. Zato dobar lead mora biti tako sastavljen da kod čitaoca pobudi želju da pročita cijelu vijest.

Prema tome lead ima dva cilja: privući pažnju čitaoca i uštediti mu vrijeme kod čitanja.

Stariji način obrade vijesti bio je kronološki tj. reporter je opisivao događaj na način klasične priče, onako kako su se stvari odvijale.

Takav je način obrade nastao u doba kada je bilo manje vijesti nego prostora u novinama, kad se u šaljivim listovima najčešće pojavljivala karikatura urednika kako čupa kosu od očajanja, jer nema čime da ispuni list. To je bilo vrijeme kada su i novinar koji piše i čitalac koji čita novine imali na raspolaganju mnogo više vremena nego što ga imaju danas i jedan i drugi.

Kronološki sistem obrade danas se sve više napušta, a zadržali su ga još samo veliki majstori novinarstva koji su u stanju napraviti dobru vijest ne držeći se nikakvih ustaljenih metoda i nikakvih pravila.

Danas više nitko ne osporava izuzetnu važnost prve rečenice u vijestima i izvještajima, niti poriče prednost takve obrade vijesti kojom se čitalac odmah u početku upoznaje s onim što je u vijesti najvažnije, s onim što će ga najviše zainteresirati. Zato je prva rečenica ne samo prva, nego i glavna briga svakog reportera i dopisnika čim pristupi obradi vijesti. Teoretičari leada pronašli su analizom književnih djela da su se i mnogi književnici, pa čak i oni stariji, u vremenu kad o novinarskom leadu još nije bilo ni spomena, trudili da efektivnim početkom tj. već prvom rečenicom što više privuku pažnju čitaoca. Tako se npr. u novinarskim udžbenicima često citira prva rečenica velikog Stendhalovog romana »Pariski kartuzijanski samostan« koji ima ovaj efektan početak:

»Maja 15. godine 1796. general Bonaparte uđe u Milan na čelu one miade vojske koja je nekoliko dana prije toga prešla preko mosta kod Lodija i objavila svijetu da su poslije toliko vjekova Cezar i Aleksandar dobili nasljednika«.

Razumljivo je da će čitaoca zainteresirati roman koji se otvara jednom ovako snažnom rečenicom. U mnogim velikim djelima svjetske književnosti, starijima i novim, naći će se bezbroj sličnih primjera. Zbog toga nije potrebno naročito isticati kad su se već pisci romana tru-

dili da prvom rečenicom što jače zainteresiraju čitaoca, od kolike je važnosti prva rečenica u vijesti, toj po veličini najmanjoj kategoriji novinarskog rada.

Kao akcioni dio vijesti, lead treba da bude kratak, što je moguće kraći, bez obzira na to sastoji li se od jedne, dvije ili tri rečenice. Općenito se može reći da dužinu leada određuje sadržaj vijesti. Što je veći broj činjenica koje treba rezimirati to će lead nužno biti duži. Ali, bilo da se sastoji od jedne ili od više rečenica, lead se uvijek piše odvojeno od ostalog dijela vijesti tj. nastavak vijesti ide uvijek u novi red, tako da lead sačinjava odvojeni prvi pasus u vijesti.

Pravilo »5 W«

Ali ne radi se samo o tom da vijest treba da počne s onim što je najvažnije nego taj početak treba da bude tako konstruiran da sadrži u sebi ujedno i kratak sadržaj čitave vijesti.

Iskustvom i analizom dobrih vijesti došlo se do toga da će lead biti najbolji onda ako je u njemu sadržan odgovor na pet pitanja koja počinju s pet upitnih zamjenica: »Tko? Kada? Gdje? Šta? Zašto?

Neki dodaju još i šesto pitanje — Kako? — kojim se razrađuje peto pitanje, naime, pita se ne samo zašto se nešto dogodilo, nego i kako se dogodilo. Neki idu još dalje i smatraju da lead treba svakako da sadrži i odgovor na sedmo pitanje, a to je, odakle je novinar ili list saznao za događaj, tj. postavlja se zahtjev da se navede izvor informacije.

Svih prvih pet navedenih upitnih zamjenica počinju na engleskom jeziku sa »W« (čitaj: dabl ju): Who? When? Where? What? Why? — te je zato ovo pravilo na engleskom jeziku nazvano: »5 W« (Five W, čitaj: fajf dabl ju), i pod tim nazivom ušlo u svjetsko novinarstvo.

Vrlo brzo su »5 W« postali najglasovitije novinarsko pravilo, čak postoji o njima i jedna pjesma koju je spjevao poznati književnik R. Kipling, u svojim mladim danima dok se bavio novinarstvom.

Novinar može na čelo leada staviti svaki od navedenih pet elemenata leada, ali ipak nije svedjedno koji će odabrati.

S elementom »Tko?« početak će vijest uvijek kada se radi o istaknutim ličnostima, jer za te

ličnosti vlada u javnosti veliki interes i onda kad se ne radi o nekim naročito značajnim događajima.

Pitanje »*Tko?*« odnosi se najčešće na ličnosti, ali se također može odnositi na više osoba, na neku organizaciju ili ustanovu, a također i na stvari, npr. kuću, brod itd., ako je stvar u središtu događaja. (Prema tome ispravno bi pitanje glasilo: Tko ili što?).

S elementom »*Kada?*«, početak će reporter lead onda kada je upravo vrijeme od posebnog značaja za sam događaj, ili kad želi da istakne aktuelnost događaja. U nekim naročito karakterističnim slučajevima nije dovoljno navesti samo dio dana kad se događaj odigrao (npr. Danas prije podne) nego i sat, a u izuzetno značajnim događajima čak i minutu.

Ako vrijeme događaja nije potrebno preciznije određivati, ili ako je vijest u vremenskom pogledu u zakašnjenju, onda reporter neće ni počinjati lead s odgovorom na pitanje kada. Neiskusni reporteri i dopisnici i suviše često iskorišćuju vremenski element leada za početak vijesti i onda kad za to nema nikakvog razloga. Najneiskusniji padaju čak i u tu pogrešku da na taj način počinju vijesti koje sa zakašnjenjem objavljuju, npr. sa jučer ili prije dva dana i sl. Iako novinar treba da navede vrijeme kad se događaj odigrao, u slučaju kad vijest objavljuje sa zakašnjenjem neće je ni počinjati vremenskom oznakom.

Kao najneutralnija, obično se vremenska oznaka upotrebljava onda kad reporter namjerno ne želi da naročito istakne ni jedan drugi element leada.

Element »*Gdje?*« naročito je važan za vijesti iz inozemstva ili iz drugih gradova u zemlji. U lokalnim vijestima kao i u drugim vijestima gdje je to važno, može mjesto da bude i поближе određeno.

S odgovorom na pitanje »*Što?*« reporter će početi vijest kad želi postići pojačani interes za događaj, stavljajući na prvo mjesto ono što se dogodilo, pa tek onda kome se dogodilo, gdje i kada.

Slično vrijedi i za peti element »*Zašto?*« kojim reporter objašnjava ponajprije uzrok ili motiv događaja. Upotrijebit će ga onda kad će upravo odgovor na to pitanje izazvati najveći interes čitalaca.

Dok na pitanje »*Zašto?*« slijedi objašnjenje o uzroku ili motivu događaja, na pitanje

»*Kako?*« slijedi opis okolnosti pod kojima se događaj zbilo.

Potrebno je još napomenuti da se u novinama cijelog svijeta uobičajilo da se vijesti prezentiraju na taj način što svaka vijest prije početka samog teksta sadrži ime grada odakle je poslana, datum kada je poslana, a često i izvor informacije, tako da se elementi »gdje« i »kada« često ponavljaju u vijesti, pa čak i u vrlo kratkim vijestima, npr.:

Kairo, 16. maja (Tanjug) — predsjednik UAR Gamal Abdel Naser vratio se danas avionom u Kairo poslije posjeta Jugoslaviji.

Ako analiziramo tu vijest vidimo da, iako je izvanredno kratka, sadrži na vrlo prikladan način povezane sve elemente leada:

1. Tko	: Predsjednik UAR
Gamal Abdel Naser
2. Šta	: vratio se
3. Kada	: danas
4. Kako	: avionom
5. Gdje	: u Kairo
6. Zašto	: poslije posjeta Jugoslaviji

A kako je u početku, u zagradama, naveden Tanjug, odmah znamo i izvor informacije tj. da je ovu vijest poslao dopisnik Tanjuga iz Kaira.

Bagdad, 4. jula (AF) — Irak je prekinuo diplomatske odnose s Mongolskom Narodnom Republikom, zbog toga što je vlada Mongolije uputila zahtjev da se na dnevni red ovogodišnjeg osamnaestog zasjedanja Generalne skupštine UN stavi pitanje »politike genocida koju provodi vlada Republike Iraka prema kurdskom narodu«.

Iako nije stavljen na prvo mjesto, u ovoj je vijesti naročito istaknut odgovor na pitanje »zašto«, zbog toga što je upravo taj element ovdje najvažniji.

Samo se po sebi razumije da reporter ne treba u leadu odgovoriti na svih pet, a pogotovo ne na svih sedam pitanja, ako to vijest po svom sadržaju ne zahtijeva. Uglavnom se može reći da je lead ispunio svoju funkciju, ako je u njemu čitav događaj ili fakat rezimiran, i ako je

VIJEST, IZVJEŠTAJ, INTERVJU . . .

čitaocu omogućeno da brzo identificira osobe, vrijeme, mjesto, suštinu, uzrok i posljedice događaja, a to je sve ono što je bitno za razumijevanje vijesti.

Iskusan reporter će odmah osjetiti koji od pet elemenata leada treba istaknuti na prvo mjesto, a manje iskusan dobro će učiniti ako stavi na papir nekoliko alternativnih početaka prije nego što se definitivno odluči za jednu verziju.

U mnogim slučajevima sasvim je svejedno s kojim će od pet elemenata leada vijest početi, odnosno reporter neće pogriješiti bez obzira na to koju varijantu uzme za početak leada. U slučajevima kad reporter ili dopisnik ima niz kratkih vijesti, bez naročitog značaja, monotono bi djelovalo da ih sve počne istim elementom leada (npr. s »Danas prije podne . . .«) tako da će reporter često samo zato da bi izbjegao ponavljanje varirati elemente leada.

Držeći se pravila »5 W« reporter će ne samo biti u mogućnosti da napiše dobru vijest nego i da je brzo napiše. Ograničeno vrijeme koje reporteru redovito stoji na raspolaganju za obradu vijesti zahtijeva od njega da piše brzo, pogotovo kad mora obraditi ne samo jednu nego niz vijesti.

Iz brzine rada nužno proizlazi da je stil u vijesti manje dotjeran nego što bi bio kada bi reporter na obradu svog materijala mogao utrošiti više vremena. Tu brzinu rada donekle olakšava sličnost materijala koji reporteri i dopisnici svakodnevno obrađuju, ali u tome istovremeno leži i opasnost šabloniziranja, suhoparnosti, jednoličnosti i bezbojnosti, što sve nije lako izbjeći kod kratkih i na brzinu napisanih vijesti koje se ponavljaju iz dana u dan.

Tendencija u svjetskom novinarstvu ide za skraćivanjem leada. Proučavanjem leada istaknutih novinara ustanovilo se da njegova prosječna dužina ne bi trebalo da prelazi 30 do 50 riječi. Smatra se da se u tom okviru može dati dobar lead svake vijesti, a redaktori i urednici koji su specijalisti u pisanju naslova čak su u stanju ispričati čitav sadržaj »velike« vijesti u svega desetak riječi.

Na kakav način reporteri i dopisnici upotrebljavaju pojedine elemente leada najbolje će se vidjeti iz konkretnih primjera. U tu svrhu uzeli smo radi ilustracije za svaki element leada po nekoliko vijesti iz naših listova, bez nekog naročitog odabiranja.

TKO?

1.

Beograd, 9. srpnja (Tanjug) — Predsjednik Republike Josip Broz Tito primio je brzojav predsjednika ministarskog savjeta SSSR i prvog sekretara CK KPSS Nikite Sergejeviča Hruščova koji zahvaljuje na čestitki povodom uspješnog leta kozmonauta Valerija Bikovskog i Valentine Terješkovice.

2.

Savjet danskih sindikata odlučio je da uputi hitan apel Međunarodnoj konfederaciji slobodnih sindikata da organizira svjetski bojkot proizvoda Južne Afrike u znak protesta protiv politike apartheida koju provodi južnoafrička vlada.

3.

Slavni komad Majakovskog »Stjenica« doživjet će danas na Maloj sceni Jugoslovenskog dramskog pozorišta u Beogradu svoje stoto izvođenje, premašujući na taj način sva kazališna djela koja su dosad izvođena na toj sceni.

4.

Nepoznat čovjek srednjih godina napao je sinoć oko 9 sati u Maksimiru nožem Josipa Š. koji je u vrlo teškom stanju prevezen u bolnicu.

KADA?

1.

Večeras u 22 sata potpredsjednik Aleksandar Ranković, koji prisustvuje svečanostima u povodu 20-godišnjice bitke na Sutjesci i otvaranju Omladinskog centra, posjetio je mladiće i djevojke što su se okupili oko logorske vatre na Tjentištu.

2.

Danas je u Sisku svečano proslavljena 22. godišnjica Brezovičkog partizanskog odreda koji je formiran 22. juna — na dan napada Njemačke na Sovjetski Savez.

3.

Ove godine navršava se sedam i po decenija otkako je 1888., na inicijativu jedne grupe tadašnjih rodoljuba, osnovana u Sarajevu prva muzejska ustanova Bosne i Hercegovine. Na njenim osnovama izrastao je sadašnji Zemaljski muzej, vjerojatno jedna od najvećih ustanova ove vrste u Evropi i svakako jedna od najznačajnijih u organizaciji sistematskog istraživanja naše kulturne historije te otkrivanja i čuvanja vrednota koje je simboliziraju.

GDJE?

1.

U Istočnom Pakistanu ponovo je bjesnio snažan ciklon izazvavši pravu pustoš. Poplave i nabujale rijeke zahvatile su mnoge krajeve. Bilo je i ljudskih žrtava.

2.

U Ženevi je danas potpisan sporazum o uspostavljanju direktne teleprinterske veze između Washingtona i Moskve.

3.

Na savjetovanju predstavnika Komunističke i Socijalističke partije i Generalnog savjeta sindikata Japana koje je danas održano u Tokiju postignut je konačni sporazum o jedinstvu akcije u pokretu za zabranu nuklearnog oružja kao i o obnavljanju djelatnosti Svejapanskog savjeta za zabranu atomskih i vodikovih bombi.

ŠTO?

1.

Još dva slučaja oboljenja od velikih boginja zabilježena su jučer u Stockholmu. Obje bolesnice se mlade žene koje su bile u posjetu bolesniku za koga se kasnije utvrdilo da boluje od velikih boginja.

2.

Aktuelne probleme integracije u privredi razmatra oko 300 predstavnika poduzeća, komora, udruženja i sindikalnih organizacija iz cijele zemlje na simpoziju koji je danas počeo u Zagrebu.

3.

Prag, 16. maja (Tanjug) — Osvrćući se na napade koje su grupe huligana izvršile posljednjih dana u Pragu na afričke studente, organ KP Čehoslovačke »Rude pravo« oštro osuđuje ove pojave i ističe da se nikakvi huliganski ispadi neće trpjeti.

ZAŠTO?

1.

U povodu prijateljskog posjeta predsjednika Liberije Williama Tubmana našoj zemlji, Gradski odbor Socijalističkog saveza radnog naroda Beograda pozvao je građane Beograda da izađu na doček i srdačno pozdrave visokog gosta.

2.

Uslijed velikog nevremena koje je jučer zahvatilo više turskih provincija deset osoba poginulo je od udara groma ili je izgubilo živote u poplavama koje su izazvali prolomi oblaka.

3.

U znak protesta što Francuska uvozi jeftino vino iz Alžira, na što je obavezana trgovačkim ugovorima, francuski su vinogradari nedavno zaustavili na cesti šest kamiona-cisterni u kojima se prevozilo alžirsko vino, otvorili ih i prosuli 154.000 galona vina.

Izbor elemenata leada

Novinar ne stavlja slučajno jedan element leada na početak vijesti, nego izborom odlučuje koji će od pet elemenata leada upotrijebiti kao početni. Istina je da uglavnom svaki od pet elemenata leada može poslužiti kao pokretač vijesti, ali nema svaki »isto pravo« da stoji na početku.

Veliki broj vijesti po svom sadržaju dopušta mogućnost upotrebe svakog od pet elemenata leada za početak vijesti. Nijanse koje pri tom nastaju su neznatne i gotovo beznačajne, ali ipak reporter treba da pazi da svaki pojedini slučaj optimalno riješi.

Kao primjer neka nam posluži jedna konkretna vijest iz naše štampe sa svih pet varijacija na početku leada. Originalna vijest koju je objavio zagrebački »Vjesnik« (7. V 1963. str. 4) glasi:

**SRNDAČ PROUZROKOVAO SMRT
AUTOMOBILISTA**

Kopar, 6. svibnja (tel.) — Teška nesreća u kojoj je izgubio život Ivan Janković, star 43 godine, dogodila se sinoć u blizini Kozine. Janković je upravljao osobnim automobilom KP 21-34. Najednom je iz obližnje šume munjevitom brzinom naletio na automobil srndač. Zbog neobičnog i nepredviđenog sudara vozač je izgubio kontrolu nad kolima koja su se prevalila u duboki ponor kraj ceste. Vrata automobila su se otvorila i nesretni vozač je izletio iz kola udarivši glavom u debelo stablo. Žena koja se nalazila u kolima ostala je neozlijeđena, dok je Ivan Janković umro nekoliko trenutaka kasnije. Kola su gotovo potpuno uništena, a pretrpljena šteta iznosi preko 700.000 dinara. E. O.

Kako se vidi vijest u originalu počinje s elementom »što«: »Teška nesreća... dogodila se sinoć u blizini Kozine...«

Ostale varijacije izgledale bi ovako:

T k o?

Ivan Janković star 43 godine, izgubio je život u teškoj nesreći koja se dogodila sinoć u blizini Kozine.

G d j e?

U blizini Kozine dogodila se sinoć teška nesreća u kojoj je izgubio život Ivan Janković, star 43 godine.

K a d a?

Sinoć se u blizini Kozine dogodila teška nesreća u kojoj je izgubio život Ivan Janković star 43 godine.

Z a š t o?

Izgubivši vlast nad volanom zato što mu je srdač naletio na automobil smrtno je nastradao Ivan Janković star 43 godine sinoć u blizini Kozine.

Dok se reporter odlučio da uzme za početak vijest odgovor na pitanje »što«, urednik ili redaktor je sasvim ispravno stavio u naslov uzročnika nesreće, s obzirom na zaista neobičan i rijedak uzrok smrti automobilista.

Razrada vijesti

Izrada leada predstavlja prvi i moglo bi se reći najvažniji problem koji reporter, odnosno dopisnik treba da riješi kad obrađuje vijest. Kad je u leadu odgovorio na pet klasičnih pitanja, reporter je obavio glavni dio posla, a u mnogim slučajevima i čitav posao, onda kad se radi o malim, kratkim vijestima koje se saстоje samo od leada.

Ono što u vijesti slijedi poslije leada više je ili manje detaljna razrada onoga što je već sadržano u leadu. Ako smo lead preveli s »glava vijesti«, onda bismo ovaj daljnji dio vijesti mogli nazvati »trup vijesti«, prema engleskoj riječi body (čitaj: bodi).

Trup vijesti proizlazi iz leada i logika zahtijeva da u prvom pasusu koji slijedi iza leada bude razrađen dominantni element leada. Sav preostali materijal svrstava se redom dalje prema važnosti činjenica, ali uvijek u zasebne pasuse. U praksi taj je posao lakši nego što na prvi pogled izgleda, i uglavnom se može reći: ako je lead dobar, sav se ostali dio vijesti od-vija sam od sebe:

Pri razradi vijesti reporter može postupati tako da detaljizira sve ili samo neke elemente leada, ali uvijek na taj način da se strogo drži redoslijeda važnosti, tako da u prvom pasusu poslije leada dolazi najvažniji detalj, a zatim u svakom slijedećem pasusu redom sve manje važne pojedinosti.

Ovakvo razrađena vijest ima tu prednost što se daje lako i jednostavno skratiti, tako da se u listu može donijeti samo lead zajedno s prvim pasusom, odnosno s toliko pasusa odozgo redom koliko urednik smatra da mu je potrebno

Ovakva tehnika naročito je pogodna za agencijske reportere gdje brzina rada i brza transmisija vijesti ima odlučnu ulogu. Vijest o katastrofalnom potresu u zemlji u kojoj obavlja novinarski posao agencijski će dopisnik dati smjesta čim je za potres saznao, makar u jednoj jedinoj rečenici, a zatim će sve detalje za koje kasnije sazna davati sukcesivno kao samostalno vijesti. Time će se omogućiti listovima, koji su pretplaćeni na vijesti te agencije, a koji u raznim zemljama širom svijeta izlaze u razno doba dana, da još u posljednji čas donesu maksimum podataka o tom potresu, što im ne bi bilo moguće kad bi dopisnik čitav dan sakupljao podatke i na kraju dao opširan izvještaj.

Slično postupaju i redakcijski reporteri da bi omogućili uredniku da pusti vijest u list u skraćenom obliku, tačno prema prostoru koji mu još stoji na raspolaganju, ili da objavi samo lead vijesti još u posljednjem trenutku prije zaključenja lista, ne čekajući dok reporter detaljno razradi vijest.

S obzirom na sve navedene prednosti nije čudo što je u današnje doba tehnika leada prodršla u suvremeno novinarstvo i suvereno zavlada u novinskim agencijama i redakcijama svijeta.

Mogućnost varijacija

Primjenom tehnike leada reporter će s malo prakse moći uspješno riješiti sve probleme koje mu postavlja obrada čitavog niza vijesti. Usprkos svom na prvi pogled dosta skućenom okviru, ova tehnika, ako se dobro primjenjuje, ostavlja ipak novinaru dovoljno prostora za veliki broj varijacija i za izražavanje individualnih kompozicionih i stilističkih sklonosti.

U jednom novinarskom udžbeniku navedeno je na primjeru jedne konkretne vijesti 20 različitih načina kako se može po pravilu »5W« početi vijest, zato što na pitanje »šta« i »zašto«, odnosno »kako«, ne postoji samo jedan, nego veliki broj odgovora. Od vještine reportera, od njegove sposobnosti shvaćanja i ocjene samog događaja najviše i zavisi kako će formulirati odgovore na pitanja leada.